

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Харків – 2022

УДК 614.8

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Харків: НУЦЗУ, 2022. 489 с. Українською та англійською.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

**САДКОВИЙ
Володимир**

ректор Національного університету цивільного захисту України,
доктор наук з державного управління, професор

Заступник голови:

**АНДРОНОВ
Володимир**

проректор з наукової роботи Національного університету
цивільного захисту України, Заслужений діяч науки і техніки
України, доктор технічних наук, професор

Члени оргкомітету:

**DIMITAR
Georgiev Velev**

Director Scientific Research Center for Disaster Risk Reduction
University of national and world economy (Sofia) Professor, Doctor

**САЄНКО
Сергій**

начальник відділу технологій ізоляції радіоактивних відходів
«Харківського фізико-технічного інституту НАН України»,
доктор технічних наук, старший науковий співробітник

**КРОНІН
Майкл**

професор департаменту соціальної роботи університету
Монмута, міжнародний інструктор з надання психологічної
допомоги у надзвичайних ситуаціях Американського Червоного
Хреста, Нью-Йорк, США

**МАНДИЧ
Олександра**

голова ради молодих вчених при Харківській обласній
державній адміністрації, доктор економічних наук, професор

**СИЛОВС
Марек Гунарович**

заступник директора Коледжу пожежної безпеки та цивільного
захисту Латвії, Республіка Латвія

**СОФІЄВА
Ханим Раміз кизи**

начальник відділу організації медичної і психологічної
допомоги Головного управління організації з ліквідації наслідків
надзвичайних ситуацій МНС Республіки Азербайджан,
Республіка Азербайджан

**TIKHONENKOV
Igor**

Department of Chemistry, Ben-Gurion University of Negev,
Beer-Sheva, Ph.D. on physics&mathematics, Israel

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У РЯТУВАЛЬНИКІВ ПІД ЧАС ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ПОВ'ЯЗАНИХ З ДОРОЖНЬО – ТРАНСПОРТНОЮ ПРИГОДОЮ

Пономаренко І.В., НУЦЗУ
НК – Балабанова Л.М., д.психол.н., проф., НУЦЗУ

Професійна діяльність рятувальників характеризується цілим рядом особливостей, до яких можна віднести екстремальність та непередбачуваність. Для ефективної взаємодії та прийняття виважених рішень в ситуаціях стресу та невизначеності, рятувальникам необхідно розвивати в собі толерантність до них.

У «Статуті дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно – рятувальної служби цивільного захисту», затвердженого Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26 квітня 2018 № 340, чітко визначено систему організації і зміст дій органів управління та підрозділів оперативно – рятувальної служби цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та небезпечних подій пов'язаних з дорожньо-транспортною пригодою [1].

Визначені дії, відповідно Статуту, формують у рятувальників інтолерантність до невизначеності, що може призвести до негативних наслідків, адже дорожньо-транспортна пригода характеризується необхідністю оперативного реагування, використання спеціальних засобів, негайного надання екстреної медичної допомоги постраждалим під час їх вилучення з деформованих транспортних засобів [1], але не враховується необхідність психологічного розвитку толерантності до невизначеності, до непередбачуваних ситуацій, які по різному впливають на психіку рятувальника.

В працях українських вчених, Є. Носенко, М. Шаповал [2], толерантність до невизначеності визначається як здатність людини відчувати позитивні емоції в нових, неструктурованих ситуаціях, сприймаючи їх не як загрозливі, а як такі, що містять в собі виклик.

Подальший теоретичний аналіз наукових джерел показав, що формування толерантності рятувальників, професійна діяльність яких характеризується непередбачуваністю та невизначеністю, повинно включати комплекс заходів, що спрямовані на розвиток рефлексії, креативності, внутрішнього локус контролю та навичок прийняття рішень в складних ситуаціях професійної діяльності. Використання психо-тренінгових технологій в ході фахової підготовки рятувальників буде сприяти розвитку їх здатності не тільки витримувати напругу в ситуаціях невизначеності, але і продуктивно діяти та приймати адекватні рішення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340 «Статут дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту».
2. Носенко Е., Шаповал М. Толерантність до невизначеності як системоутворювальний особистісний чинник творчої обдарованості. Психологія і суспільство. 2002. № 1. С. 97–106.

<i>Крилкіна А.Д., НУЦЗУ</i> Щеплення проти віспи у харківській губернії.....	267
<i>Кузьменко О.В., НУЦЗУ</i> Особливості прояву стресостійкості та тривожності у період карантинних обмежень.....	268
<i>Литовченко Є.О., НУЦЗУ</i> Віктимність як особистісна властивість сучасної особистості.....	269
<i>Лопатіна А.С., НУЦЗУ</i> Толерантність до невизначеності як професійно важлива якість рятувальника.....	270
<i>Мацкеплішвілі О.О., НУЦЗУ</i> Особливості соціальної адаптації студентів до умов навчання у вузі. різниця між курсантами та студентами.....	271
<i>Мацкова О.Д., НУЦЗУ</i> Проблема емпатії в психології та її важливість для майбутніх психологів.....	272
<i>Мироненко А.А., НУЦЗУ</i> Синтонна поведінка співробітників ДСНС як запорука успішної професійної компетенції.....	273
<i>Мизюк Я.В., НУЦЗУ</i> Особливості ціннісної сфери курсантів та студентів, що займаються творчістю.....	274
<i>Мікіртичьян А.А., НУЦЗУ</i> Особливості стресостійкості та агресивності у майбутніх рятувальників ДСНС.....	275
<i>Мікіртичьян А.А., НУЦЗУ</i> Основні завдання організаційної психології.....	276
<i>Мустафасєв О.М., НУЦЗУ</i> Організаційна культура.....	277
<i>Невечеря А.О., НУЦЗУ</i> Особливості рефлексії та емпатії особистості при вирішенні важких житєвих ситуацій.....	278
<i>Овчіннікова А.Ю., НУЦЗУ</i> Особливості регулювання праці неповнолітніх.....	279
<i>Оронець О.О., НУЦЗУ</i> Організації пожежних добровольців в УСРР в епоху непу та їх роль у захисті цивільного населення.....	280
<i>Павена О.Є., Гненний Д.П., НУЦЗУ</i> Історія створення захисту органів дихання.....	281
<i>Павлінова А.В., НУЦЗУ</i> Особливості стресостійкості в діяльності фахівців ризиконебезпечних професій.....	282
<i>Панков Я., НУЦЗУ</i> Психологічне благополуччя майбутніх працівників ДСНС.....	283
<i>Панченко Д.М., НУЦЗУ</i> Просвітницька діяльність психологів по роботі з персоналом в організаціях.....	284
<i>Панченко Д.М., НУЦЗУ</i> До питання гендерних проявів відповідальності особистості в періоди вікових криз.....	285
<i>Парамонова Я.Г., НУЦЗУ</i> Основні психологічні характеристики феномену самореалізації особистості.....	286
<i>Пелих К.О., НУЦЗУ</i> Суржик у сучасному мережевому жаргоні.....	287
<i>Півень Л.М., Завада Є.О., НУЦЗУ</i> «Мова ворожнечі» в харківських медіа.....	288
<i>Пікалов М.В., Терехин О.Ю., НУЦЗУ</i> Вогнегасники: історія розвитку.....	289
<i>Платонов В.М., НУЦЗУ</i> Особливості професійно-психологічного відбору фахівців піротехніків ДСНС.....	290
<i>Пономаренко І.В., НУЦЗУ</i> Толерантність до невизначеності у рятувальників під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій пов'язаних з дорожньо – транспортною пригодою.....	291
<i>Пономаренко В.В., ЧІПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ</i> Проблема фрустрації у працях с. Розенцвейга.....	292
<i>Пономарьова М.П., НУЦЗУ</i> Проблеми розвитку вітчизняного освітнього простору в сучасну добу.....	293
<i>Прасолова М.Ю., НУЦЗУ</i> Довіра як психологічний аспект групової згуртованості.....	294
<i>Прасолова М.Ю., НУЦЗУ</i> Проблема синдрому особистісної вивченої безпорадності.....	295
<i>Романчук Д.І., НУЦЗУ</i> Всеєвропейська екологічна мережа в контексті екології без корднів.....	296

<i>Ткаченко М.О., НУЦЗУ</i> Дослідження можливості використання відходів виробництва добрив в складі вогнетривких цементних композицій.....	466
<i>Трегубова Ф.Д., НУЦЗУ</i> Еквівалентна довжина кластеру як параметр речовини.....	467
<i>Федоряка О.І., НУЦЗУ</i> Математична модель інтенсивності руху пожежних автомобілів по транспортним комунікаціям з різними характеристиками.....	468
<i>Чеботарьова О.М., НУЦЗУ</i> Дослідження вогнезахисних властивостей покриттів по текстильних матеріалах на основі золів SiO ₂	469
<i>Бобров В.О., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ</i> Аналіз закордонної методики прогнозування зон хімічного зараження при аваріях викидом НХР..	470
<i>Taraduda D., NUCDU</i> About formation of radiation doses of ukraine's population in areas contaminated by radionuclides after the accident at the chernobyl nuclear power plant.....	471

Відповідальний за випуск В.А. Андронов

Підписано до друку 02.04.2022

Тир. 100

Ціна договірна

Типографія НУЦЗУ, 61023, м. Харків, вул. Чернишевська, 94

Технічний редактор С.І. Зімін

Друк. арк. 30,6

Формат А4